

[Aase Olesen]

tingets ansvar, at ikke bare vi herinde, men befolkningen som helhed får viden om, hvad der foregår. Vi må se i øjnene, at dette kræver fastlagte procedurer for oplysning, og at det selvfølgelig også koster penge.

Den melding, vi i det radikale venstre derfor kan give ministeren i dag, er, at vi anbefaler indenrigsministeren at fremsætte et forslag til en egentlig organisering af vurderingsprocedurerne for forsøg og brug af medicinsk teknologi, omfattende en lovgivning for de etiske komiteer, vi i dag har i hvert amt – de opererer i dag uden lovgrundlag – herunder hvorledes de skal sammensættes, deres kompetence og den åbenhed, hvormed de kan arbejde, herunder også bestemmelser om, i hvilket omfang og på hvilken måde man inddrager de patienter, forsøgene og behandlingen vedrører. Og dertil et lovgrundlag for det centrale videnskabelige råd, som vi også har i dag, og som fungerer som en slags klageinstans for dem, der måtte blive nægtet forsøg. Disse to organer, altså de etiske komiteer og det centrale videnskabelige råd, må indgå i den almindelige helhed, som findes i sundhedsvæsenet omkring kontrol med behandling af mennesker.

Løsrevet fra det mener vi at der må gives en lov for et etisk råd, som alene er ansvarligt over for folketinget, og som skal være uafhængigt af den siddende regering. Et sådant råd skal efter vores mening bestå af et flertal af lægmænd, det vil sige ikke-specialister på netop dette felt, medicinsk teknologi. Det betyder ikke, at de mennesker, der skal vælges, skal vælges efter nævningegrundlisten. De kan meget vel være eksperter på andre områder, folk med en særlig indsigt i og viden om etik, samfundsvidenskab, sociologi, antropologi, psykologi og for den sags skyld også kunst.

Jeg vil rent undtagelsesvis ved sammensætningen af dette råd gå ind for kønskvotering. Her mener jeg ikke det er nok alene at bruge den sidst vedtagne lov om lige indstilling. Jeg tror, at det er meget nødvendigt, at vi har kønskvotering i et sådant råd, ikke mindst fordi vi i dag oplever, at etiske komiteer består næsten udelukkende af mænd.

Det etiske råds opgave skal primært være at følge arbejdet i de etiske komiteer i det omfang, deres arbejde rejser etiske problemer. Det skal være rådets opgave at formulere problemerne, så de er forståelige, og over

for folketinget og de forskellige ministre påpege behovet for udredningsarbejde på enkeltområder, administrative initiativer og lovgivningsmæssige initiativer.

Jeg ved, ministeren mener, at et sådant råd burde være ansvarligt over for indenrigsministeren. Vi finder, at der er flere ministerier, der kan bringes til at skulle tage initiativer i disse sammenhænge, og derfor finder vi det ikke hensigtsmæssigt alene at tilknytte det etiske råd indenrigsministeriet.

Vi mener altså, at rådet skal være uafhængigt af den siddende regering og årligt rapportere til folketinget om de etiske problemer, rådet er stødt på i det arbejde, det har gjort med at følge de etiske komiteer og det centrale videnskabelige råd. I øvrigt må det være rådets opgave også at følge udviklingen i udlandet og virke for, at offentligheden i videste forstand får kendskab til, hvad der foregår, får kendskab til perspektiverne og de vurderinger, som kan anlægges på perspektiverne i den udvikling, som teknologien tager både her i landet og i udlandet.

Lovgivningen om den medicinske teknologivurdering skal afstikke rammer for, hvad folketinget for øjeblikket anser som faldende klart uden for, hvad vi kan acceptere at man bruger penge på her i landet, og det vil sige, at vi allerede til efteråret helt klart må kunne sige, at der er ting, vi ikke vil acceptere. Det har været nævnt af flere andre ordførere her, jeg kan bare nævne sådan noget som kloning eller implantering af manipulerede befrugtede æg.

Derudover vil der være ting, som også har været oppe i debatten, men som vi klart må sige at vi ikke nærer nogen betænkelighed ved. Det kan være det, som med et lidt uheldigt ord er blevet kaldt rugemødre i traditionel forstand. Det er formentlig foregået altid, og det vil være overordentlig svært at lovgive for det. Så langt tror jeg vi kan blive enige.

Derudover vil der så være et grænseområde. Det drejer sig om in vitro-befrugtning, det drejer sig om nedfrysning af æg og af befrugtede æg, det drejer sig om anonymitetsproblemerne omkring de mennesker, der leverer materialet til sådanne forsøg, og det drejer sig om udbredelsen af fosterdiagnostik.

Jeg mener ikke, at vi skal lægge disse spørgsmål over i en kommission, som skal færdiggøre sit arbejde i 1989. Det har vi ikke